

בחינת ההשפעה של תוכנית לימוד לזיהוי גורמי סכנה (Hazard Perception) על זיהוי סכנות אצל נהגים צעירים.

ענת מאיר – מלגאית לתואר שני, אונ' בן גוריון, הנדסת תעשייה וניהול

המחקר הנוכחי מהווה שלב ראשון בניסיון לפתח תוכנית אימון לתפיסת סכנות בנהיגה שתתעדד לשמש כחלק אינטגרלי מתהליך ההכשרה והרישוי של נהגים חדשים בישראל. נהגים צעירים וחדשים בגילאי 17-18 חולקו לארבע קבוצות: שלושה סוגי אימון לתפיסת סכנות וקבוצת ביקורת. סוגי ההדרכה כללו תוכנית הדרכה אקטיבית לזיהוי גורמי סכנה (במסגרתה צפו בסרטוני נהיגה והגיבו בלחיצת כפתור לאירועים המסוכנים בעיניהם), תוכנית הדרכה פסיבית (צפייה במצגת הדרכה כתובה) ותוכנית הדרכה משולבת. הקבוצות הושאו זו לזו וכן לקבוצה של נהגים מנוסים בהתאם לשני סוגים של מדדי ביצוע (רמת רגישות התגובה של הנבדקים למצבים מסוכנים ומהירות תגובתם). ניתוח התוצאות התייחס לקבוצות ההדרכה השונות, לסוגי הדרך בהם צולמו הסרטונים (שכונתי, בין שכונתי ובין עירוני), לעשר קבוצות של מצבי סכנה עיקריים (פקטורים) ולשילוב ביניהם. נהגים שעברו הדרכה אקטיבית או משולבת הראו שיפור ביכולת תפיסת הסכנות שלהם בהשוואה לנהגים מהקבוצות האחרות. עם זאת, עדיין לא ברור לאיזו מההדרכות תרומה רבה יותר בשיפור יכולת תפיסת הסכנות. הקבוצה האקטיבית הרוויחה מההתנסות הפעילה ואיתרה יותר סכנות בהשוואה לקבוצות האחרות, ואילו הקבוצה המשולבת הראתה רגישות יתר לסוגי סכנות מסוימים, אך תגובותיה היו לרוב מהירות יותר ותאמו את אלה של קבוצת הנהגים המנוסים. תוצאות המחקר תומכות בשימוש בתוכנית הדרכה המבוססת על צפייה פעילה בסרטוני נהיגה ככלי לאימון תפיסת הסכנות (הממשיות והפוטנציאליות) בקרב נהגים צעירים.

הדו"ח המלא מופיע באנגלית